

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 288, 679, 284, 599

Čtení: Př 31, 10 – 31

Text: 1 Tm 2, 11 – 15 *Žena at' přijímá poučení mlčky s veškerou podřízeností. Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést. Vždyť první byl stvořen Adam a pak Eva. A nebyl to také Adam, kdo byl oklamán, ale žena byla oklamána a dopustila se přestoupení. Spasena bude jako matka, jestliže setrvá ve víře, lásce, svatosti a strážlivosti.*

V těchto dnech jsme slavili hned několik svátků. Jako inspiraci k dnešnímu kázání jsem si však nevybral ani den osvobození ani svátek práce, ani svátek Pankráce, tedy dnešní svátek prvního ledového muže. Chci připomenout, že dnes slaví svůj svátek také všechny matky, mámy a maminky. Sluší se jim popřát, protože jejich úloha v životě je naprosto zásadní a nezastupitelná. Pro tuto příležitost jsem také vybíral biblický text, který mluví o úloze matky. A našel jsem toto nestravitelné slovo o podřízenosti žen mužům. Mimo jiné však mluví také o mateřství, když říká: „Žena bude spasena jako matka, jestliže setrvá ve víře, lásce, svatosti a strážlivosti.“

Tak samozřejmě bychom se mohli s celým tím textem vypořádat zcela jednoduše tím, že je to řečeno v jiné době, v jiném prostředí, v jiné kultuře, a tudíž to už dnes neplatí. Tak bych se mohl koneckonců vypořádat prakticky s celou biblí a kázat by se nemuselo.

Jsme-li ovšem křesťany, pak naše víra musí být nutně biblická, protože Písmo svaté chápeme jako slovo napsané z popudu Ducha svatého – tedy na základě myšlení formovaného Božím Duchem.

Když se podíváme na ten text v celé jeho šíři, tak bohužel zjistíme, že je z dnešního pohledu zcela nepřijatelný, protože diskriminuje ženy jako takové. Apoštol tam píše např.: „Žena at' přijímá poučení mlčky s veškerou podřízeností. Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést.“ Apoštol se navíc snaží své tvrzení doložit způsobem, který se nám už vůbec nezdá fér. Říká: „Vždyť první byl stvořen Adam a pak Eva. A nebyl to také Adam, kdo byl oklamán, ale žena byla oklamána a dopustila se přestoupení.“ To samozřejmě musí zvednout ze židle všechny ženy a apoštol Pavel je tak vlastně iniciátorem feministického hnutí. Máme tomu slovu rozumět skutečně tak, že apoštol Pavel považuje ženy za nějaká méněcenná stvoření, či dokonce za nástroj ďáblův? Známe sice jeho názory na manželství, že je pro muže lépe, když žije bez ženy, ale toto už je přece jen trochu moc. Dalo by se to vzít jako urážka na cti!

Apoštolu snad omlouvá skutečně jen to, v jaké žil době. Ale dejme si tu práci s tím, abychom se alespoň pokusili apoštolu trochu chápat. Takže, milé sestry, do toho!

Na rozdíl od dneška, v židovské kultuře prvního století nebylo ženám dovoleno studovat. A tak když Pavel říká, že by se ženy měly učit v tichosti a s pokorou, tak je hodně pokrokový a nabízí tehdejší ženám nebyvalou možnost. To, že se ženy mohou učit, to je na tehdejší dobu velký pokrok. V tomto smyslu apoštol není proti ženám, ale můžeme říci, že se snaží jejich postavení ve společnosti zlepšit. Zcela logicky ovšem nechtěl, aby samy učily, když až dosud žádné vzdělání ani zkušenosti neměly. Vzdělání přece požadujeme po učitelích i dnes a bez ohledu na pohlaví.

Sbor v Efezu měl potíže i s falešnými učiteli a je zřejmé, že nejsnadnější kořistí jejich bludů byli nevzdělaní lidé, což byly tenkrát bohužel nejvíce ženy. Fundamentalista, který to nebere v potaz, bude tvrdit, že by ženy měly ve shromáždění mlčet i dnes. Ale je jasné, že to tak myšleno není. I apoštol Pavel reaguje s ohledem na svou dobu a místní situaci, tak jak to musíme dělat i my v dnešní době. Z jiných míst NZ známe naopak i ženy, které byly schopné učit a Pavel to akceptoval. Jde např. o Pavlovu spolupracovnici Priscilu, která učila dokonce velkého kazatele Apolla (Sk 16, 24-26). Kromě toho se Pavel často zmiňuje o dalších ženách, které v církvi zastávaly významnou úlohu.

Pokud jde o to, že ženy mají přijímat poučení mlčky, jak čteme, nejde zřejmě o doslovnou mlčenlivost (pro tu má řečtina jiné slovo), ale spíše o postoj jakési zdrženlivosti. Totiž, aby nepoučení lidé neskákali kazatelům do řeči, a tak nenarušovali shromáždění. Své otázky si měli nechat zodpovědět mimo bohoslužbu.

To, že Pavel svá tvrzení podpírá citací z první knihy bible, patřilo k rabínskému způsobu argumentace. Použití metafory, že první byl stvořen Adam a až pak Eva můžeme chápat i jako zcela legitimní snahu spíše povzbudit pasivní muže ke službě než umravňovat příliš iniciativní ženy. I dnes tomu tak někde je, že se muži a otcové zříkají své povinnosti vést rodinu k víře a všichni tuto starost nechávají na ženě. Do takové situace by možná i dnes Pavel řekl: „Učit ženě nedovolují“, ne proto, že by to dělala špatně, ale aby tak donutil dělat něco také muže. Je to stejné, jako když se ženě zakazuje nosit těžká břemena, protože je má jako gentleman nosit muž.

Chceme-li tedy, bez ohledu na skutečné Pavlovy motivy, uchopit jeho argumentaci nějak pozitivně, řekněme, že se snaží ženy chránit. Žena byla v první řadě matkou, vychovatelkou dětí a tato role jí dost dobře neumožňovala se společensky a nábožensky uplatnit na veřejnosti. Proto se právě ženy-matky mohly ptát s obavou ve hlase: „Jak to bude s naším spasením, když jsme společností brány jako pouhé matky? Dnes bychom možná tu otázku formulovali jinak: Má můj život smysl, když ho zasvětim výchově dětí a vzdám se své profesní kariéry v jejich prospěch? Mateřství skutečně znamená obět, a to jak dnes, tak i tenkrát. Už tehdy s tím měly matky problém. V době vznikající církve a její vzrušené horlivé zbožnosti si ženy kladly otázku: Ostatní mohou učit, sloužit, chodit do shromáždění, ale my jsme uvázané doma u plotny a u svých dětí, musíme se o ně starat, nemohly jsme studovat, vzdělávat se, a teď jsme hloupé a nevzdělané. Ani se nemůžeme tak často účastnit společných shromáždění. Neohrozí to naše spasení, když jsme jenom pouhé obyčejné matky našich dětí?“ Možná právě na tuto nevyslovenou otázku apoštol reaguje tak, že je utěšuje a povzbuzuje slovy: „Ženy, nebojte se, budete spaseny i jako matky, jestliže jako ostatní setrváte ve víře, lásce, svatosti a střízlivosti.“ Rozuměj – i když si připadáš jen jako „pouhá“ žena v domácnosti – budeš spasena. Stačí, abys jako ostatní setrvala ve víře v Ježíše Krista, lásce, svatosti a střízlivosti.

Ne každá žena může nebo musí být matkou. Je to svým způsobem výsada a nikoliv diskriminace. Kariéra plodí jen peníze, kdežto mateřství plodí děti. A tedy vyšší hodnotu. Právě v mateřství se může realizovat víra, láska, svatost a střízlivost a další křesťanské ctnosti. Mateřství poskytuje ideální prostor pro každodenní důvěru v Boha, pro naprosté sebevydání, pro milující a odpouštějící lásku a pro výchovu. Proto apoštol píše, že žena bude spasena jako matka, nebo doslovně přeloženo „spasena skrze rození dětí“. Ne tak, že by byla spasena kvůli tomu, že rodí děti, to by už z gramatického hlediska bylo v řečtině vyjádřeno jinak, ale „skrz rození dětí“, tzn. přesto, navzdory nebo právě tehdy, když svůj život zasvětil mateřské lásce a péči, když projde úlohou matky a zachová si víru, lásku, svatost a střízlivost, tak nepřijde o své spasení. Kéž by Pán dával do našich mladých rodin tuto sílu, odvahu a moudrost k výchově dětí. A to je vlastně takové mé přání všem maminkám, k jejich dnešnímu svátku.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, dej, ať si navzájem prokazujeme úctu a lásku. Ať děti ctí své rodiče a rodiče ať učí své děti uctívat Tebe. Dej, ať se v našich rodinách předává víra jako ten nejceněnější rodinný poklad. Kéž i naše dědi dovedou ocenit víru, kterou si už po staletí takto předáváme. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Bože náš, prosíme tě a přimlouváme se za všechny maminky v našem sboru i v této zemi. Ty jsi jim svěřil nelehkou úlohu rodit děti. Prosíme, abys ty sám je v tomto úkolu povzbuzoval a dával jim sílu k lásce, která se rozdává bez vypočítavosti a často bez patřičného vděku. Prosíme tě za ty matky, které nemají svým dětem co dát jíst, které musí své děti skrývat před válkou, prosíme za matky, které žijí v neustálém strachu o své děti. Prosíme, zastaň se jich a braň je ty sám. Prosíme za matky tzv. svobodné, které jsou na výchovu dětí samy. Prosíme za matky rozvedené. Dej, ať naleznou pomoc sobě rovnou. Prosíme tě za matky, které matkami být nechtějí a rozhodují se mezi životem a smrtí svých nenarozených dětí. Pane, prosíme za děti, které jsou týrané svými rodiči. Zastaň se takových bezbranných dětí i proti jejich vlastním rodičům. Prosíme tě za ženy, které touží být matkami a nemohou. Prosíme tě za matky starající se o děti, které neporodily. Prosíme tě, Pane, za matky, které se už staly babičkami a hledají své uplatnění v této nové roli. Dej jim moudrost ve vztahu ke svým dětem i vnoučatům. Nakonec pak tě prosíme za otce v našich rodinách. Ať jsou stateční, odvážní a zodpovědní. Všem rodinám pak vyprošujeme požehnání našeho nebeského Otce. Amen.*